

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

un an . . . . . 150 Lei
pe jumătate . . . . . 75 Lei
în America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Unde vom ajunge?

— Temerile unui sătean de pe Târnave după alegerile generale. —

Domnule Redactor,

Incep scrisoarea mea cu o întâmplare adevărată. În săptămâna trecută am fost și noi din comuna noastră la vot pîntru casa țării. Noi trăim aici amestecați cu unguri, cum au trăit și părinții noștri. Adică au trăit ei, că noi, nația lui Traian, mai mult am tigorit ș'am tras la năcaz. Ei au fost domni și noi am fost slugi, cununați cu amarul și cu umiliința. Ei tot cu frunțile ridicate și noi tot cu ochii în pământ, ca robii.

Acum ne-am dus și noi la vot, să ne dăm cuvântul și voința pîntru cei cari fac legile în Rumânia noastră. Ne-am dus cu voie bună și cu drag, zicându-ne:

— Ha! măi fraților, să ne facem datoria către țară, că acum ne-o facem pîntru noi. Țara asta se cheamă Rumânia mare și noi suntem copiii ei. Destul am fost de batjocura limbilor străine, se cade să ne înălțăm acum și noi frunțile din țărăni!

Și ne-am dus la secția de votare, din al patrulea sat. Ne-am dus cu preotul nostru în frunte, adunați ca pușorii pe lângă mumă, că așa am apucat noi din străbuni. Avem un preot bătrân, cu barba albă ca fuiorul și cu viața cinstită, ca ceaslovul din care cetește.

Olo la votare, mult lolot de oameni. Vreo opt sate din tot ținutul. Și Rumâni de-ai noștri, dar mai mulți Unguri și Săsimi. Că așa-i varmeghia noastră, învrăstată și pestriță. Așa ne-au lăsat-o vremile și pomeneala din străvechi.

Au venit acum și limbile străine la vot, că în trei rânduri de când alegem în Rumânia mare, ele au stat tot mocrnite deoparte și hursuze. Se gândeau poate la Horthy și la sfinții ai săsești.

Dacă au venit și ei la vot, bine au făcut. Las să aleagă și ei pe vre-un om de ai lor, să nu mai tot căraie pe la celea nații străine, că noi le dubim pielea și sufletul din oase. Voteze și fie sănătoși, că Rumânia tot Rumânie rămâne, intabulată pe noi și pe vița noastră din neam în neam.

Nu mai cât ni-s'a împărut nouă că, mai cu deosebire Ungurii, prea sunt veseli și hangoși. Strigau să le crepe plămânile și se uitau la noi, ca atunci când au căzut Bucureștii în mînile lui Mackensen. Când

plângeam noi și ei au tras clopotele toată ziua și s'au veselit, să-și iasă din piele.

— Ce-o fi cu ăștia, de-s așa hiretici și buieci azi, măi creștini ai lui Dumnezeu? Că de rîd ei, plângem noi. Așa a fost ce când veacu!

Noi alegătorii de nație rumânească am rămas nedumeriți și ne uitam întrebători la barba părintelui:

— Ce-o fi aici, părinte?

— Ce să fie nu știu, ice părintele. Bagseama or fi apucat ei la vre-o nădejde bună pîntru nația lor.

Dacă nu știa nici părintele ce-i, am tăcut noi și ne-am văzut de treabă. Ne-am dus pe rînd la lăduță și am apăsat pecețile unde ne-o tras inima. Că doar acum ai libertate de vot, așa spun novelele și legile.

Apoi ne-am tras către olaturile noastre. Da' la caru al de foc tot ei mai înainte. Noi gata să n'avem loc nici unde să ne sprijinim bătrânețele, precum au pățit-o mulți moșnegi dela noi din sat. Și a pățit-o ohiar și părintele, om de vîrstă, betegos de feliiul său, ținea-l-ar Dumnezeu încă la mulți ani.

Când ne-am coborît la stația noastră tot așa. Ei chiuind înainte, de credeai că vin dela terfărie, iar noi la urmă, gândiți și frământați de gânduri.

— Veselia ăstora nu-i bună, ne-am zis. Că de se bucură ei prea tare, trebuie să fie ceva bai pîntru cineștea și drepturile noastre...

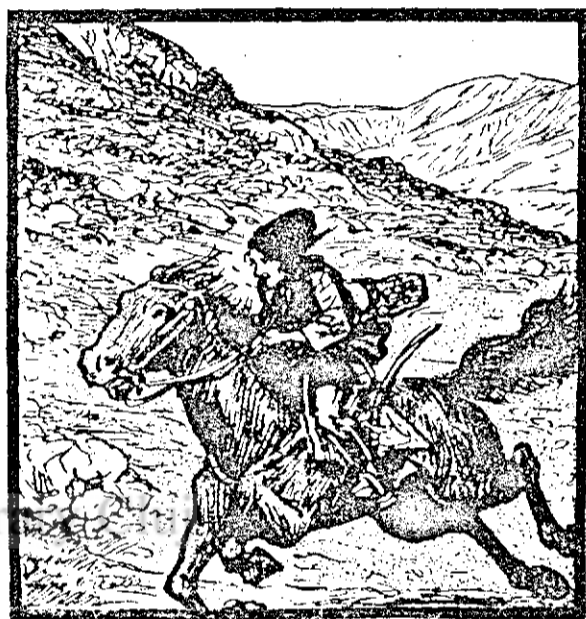
Ei tot una: elien, elien și vivat! Acuma-i lumea noastră... Elien!

Sosiți acasă l-am pus pe părintele să caute novelele, să știm și noi ce se întâmplă în lume și'n țară. Ș'am înțeles că prin alte părți Ungurii au făcut-o și mai lată ca pe la noi. Un nădrăgar ungar de pela Arad cică ar fi grăit astfel către alegătorii lui din Rumânia mare:

— »Plugarul maghiar nu este țaran ca românul, el este domn după firea lui, mândru și știutor, el nu-i prost și dobitoc. Prost și dobitoc poate fi românul din Basarabia pentru că acolo prostu este ca un dobitoc și nu știe deosebi pe nevastă-sa de scroafa cu care locuște«.

Așa cetea părintele din novele, că făcea propăgandă Barabáš Béla, fost comisar a' lui Horthy și azi deputat în Rumânia-mare în locul lui Pop Ciciu, care-o făcut unirea la Bălgărad.

Icoane din istoria Neamului

În goana roibului un sol duce vestea dela Nistru că au intrat Tătari în țară! Ștefan cel Mare (1457-1504) își adună oștire și nu rămâne nici urmă de păgân în țara Moldovei.

Și am mai înțeles din novele că Ungurii au căpătat drept să-și scoată iarăși steagurile ascunse, și să le anine pe case când or pofti și-or avea voie. Ba cică un ungar dela Brașov, dintre aceia cari au hilit mai rău pe Măiestatea Sa Regele nostru și armata română, care venise la 916 să ne libereze, acum aceea gură slabă și veninoasă e deputat în Parlamentul dela București! Maaare rușine!

Ba cumătru Toma din dâmb spunea, că popa unguresc dintr'o comună de lângă Blaj ar fi predicat în biserică bucuria și nădejdiile ungurești, zicând:

— Bucură-te popor maghiar, că nu-i departe ziua mântuirii tale!

Cum vine vorba asta?

Acum noi, Domnule Redactor, multe auzim aici în sat la noi, că suntem împrejuțați de limbă străină și vedem că Ungurii și Sașii au mare omenie, de când cu alegerile. Să aibă, câtă li se cade, nu gin-gășim, că noi nu suntem răncoroși pentru binele altuia. Să trăiască și Ungurii cu noi împreună, dacă i-a icuit soarta între noi. Dar să nu avem scădere noi Rumânii, cari am așteptat omie de ani și mai bine, ca să ne putem numi și noi stăpâni deplin în țara noastră. Noi, de-am vota cu cine am vota din nația noastră, de-o fi opoziție, de-o fi guvern, să n'avem nici o scădere pîntru voturile noastre!

Dar când auzim că nădrăgari haihui ca Béla dela Arad, ca Szele dela Brașov, ori

ca Bernady dela Oșorhei, își bat joc de țara noastră, sau când vedem că Ungurii își cos iarăși la loc steagurile lui Mogyiororsag, că pământurile școlilor dela Blaj se iau și se dau ecologie Ungurilor, atunci ne tresar înfiorate inimile în piepturi și ne întrebăm:

Unde vom ajunge?

Ion Târnavăanu.

Grozăvile dela atogerii. La alegerile de deputați s'au făcut mai multe grozăvii, chiar și omoruri. Dar ceea ce a pășit dl R. Nestor, fostul șef de cabinet al dlui fost ministru Dr. C. Angheliescu, este chiar prea mult. L-au prins adecă jandarmii pe acest domn, l-au dus pe jos 15 kilometri până la Buzău, iar acolo i-au dat 50 de lovituri cu vână de taur pe o anumită parte a trupului. Bietul d. R. Nestor este aproape mort.

Tot așa au făcut jandarmii și cu dl avocat Ionescu Cegăneanu, care a leșinat sub loviturile cu vână. Bătaia s'a făcut la porunca dlui prefect Beneș și căpitan Andrei Ionescu.

Dar n'a fost de ajuns atâta. Pe bieții domni i-au mai băgat și în temniță, unde ploșnițele li-se băgau chiar în gură. Toată noaptea au fost ținuți arestați, fără să li-se dea nici măcar un pahar de apă și cu atât mai puțin de mâncare.

Ce e drept că atât prefectul cât și căpitanul au fost dați afară din slujbă numai decât, dar cei doi bătuți nu vor mai fi oameni întregi niciodată.

Loviți de trăsnet. În hotarul Clujului unгурul Albert Mihai plivea la holdă cu o fetiță de 14 ani, slujnică la el. Apucându-i acolo în câmp o furtună mare, ei s'au tras la adăpost într'o clăie de fân. Trăsnetul a lovit în clăie și pe unгурul Albert l-a omorât pe loc, iar fetei i-a ars un picior. Biata slujnicuță de groază a și muțit.

Evangelhia Duminicii.

Duminica a doua după Rusalii,
Mateiu 4. 18-23.

În sfânta evanghelie de astăzi ni-se povestește, cum au fost chemați două perechi de frați: Petru și Andrei, Iacob și Ioan la apostolie. Pentru ca să putem însă înțelege bine această sfântă evangheliă, trebuie să știm că acești patru apostoli l-au cunoscut pe Isus îndată după botezul, pe care l-a făcut sf. Ioan Botezătorul în râul Iordanului, și încă de atunci l-au urmat pe Isus. Și aceste două perechi de frați l-au urmat pe Isus atât în Cana Galileii și în Capernaum cât și în Ierusalim. Ei însă l-au urmat numai de curioși, pentru că încă nu îi erau învățați.

Știindu-le acestea, să ascultăm sfânta evangheliă de astăzi: „În vremea aceea, umblând Isus pe lângă marea Galileii, a văzut pe doi frați, pe Simon ce se zice Petru, și pe Andrei fratele lui, aruncând mreaja în mare căci erau pescari, și a zis: „Veniți după mine și vă voi face pescari de oameni“. Iară ei îndată, lăsând mrejele, s'au dus după dânsul“.

Marea Galileii, numită și marea Tiberiadei — după orașul cu acelaș nume — sau lacul Ghenizaretului, este un lac cam de 20 kilometri în lungime și un kilometru lățime, încunjurat de munți frumoși, și foarte bogat în pești. Pe malurile acestei mări se aflau orașele înfloritoare Tiberiada, Betsaida, Capernaum, Chorazim, Magdala și altele. Locuitorii din jurul acestei mări trăiau mai cu seamă din negoțul cu pește.

Sfânta evangheliă ne spune că Isus a

văzut acolo pe „Simon ce se chiamă Petru“ pentru că schimbarea numelui lui s'a întâmplat deja, îndată la chemarea cea dintâi a lui după cum ni-se istorisește la sf. evanghelist Ioan: „Tu ești Simon fiul lui Iona, tu te vei chema Chifa ce se zice Petru“ Că pentru ce l-a chemat Isus: Petru, ne istorisește sf. evanghelist Mateiu, la 16, 18, unde se zice: „Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi biserica mea și porțile iadului nu o vor birui pe ea“. Așadar Isus l-a ochit din bună vreme pe Petru de temelie bisericii sale, că doară toată lumea pe piatră își z'edște casa sa, nu pe nisip.

Interesant, că acești doi pescari, — îndată ce aud că Domnul vrea să-i facă vânători de oameni, adecă ispravnici cari vor avea să înțoarcă, prin cuvântul evangheliei, pe cei rătași la calea adevărului, a-i scăpa de perire și de moarte, — un șovăesc nici o clipită, își lasă mrejele, cu cari își câștigau hrana de toate zilele pentru ei și familiile lor, și-l urmează pe Isus.

„Și mergând de acolo, a văzut pe alți doi frați, pe Iacob al lui Zevedeu și pe Ioan fratele lui, în luntre cu Zevedeu tatăl lor, dragându-și mrejele sale, și i-a chemat. Iară ei îndată, lasând luntrea și pe tatăl lor, s'au dus după dânsul“. Minunați oamenii au mai fost și aceștia. Ei se pregăteau pentru pescuit, își căpeau tocmai mrejele lor împreună cu tatăl lor, și cu toate că erau oameni săraci și aveau familie, își lasă familia și pe bătrânul tată și și se duc după Isus.

Întrebarea e, că pentru ce și-a ales Isus de apostoli pe acești pescari simpli? Pentru ce nu și-a ales oameni învățați și cu vază, înaintea cărora lumea să rămână cu gura căscată? Pentru că să nu poată zice lumea, că Isus și-a răspândit învățăturile sale, numai prin învățături apostolilor, banilor sau frumuseții cuvintelor și științei lor. Tocmai această simplitate și sărăcie a apostolilor dovedește, mai în vederat ca orice dumnezeirea Evangheliei și creștinismului întemeiat pe ea, iar felul chemării apostolilor e o dovadă strălucită a dumnezeirii lui Hristos. El nu le făgăduiește nimic, nici aur, nici argint.

Foița „UNIRII POPORULUI“.

Infiorit-a liliacul...

Infiorit-a liliacul —
Alb și roșu. — Pitpalacul:
Pitpalac — pitpalac!
Stau în iarbă, într'o rână,
Și sub cap mi-am dus o mână —
Fermecat privesc și — tac.

Jos, ce case mici și albe,
Și împrejur, ce vesel, salbe:
Câmpuri verzi! Acuma 'n sat
Nu e pui de om, doar' moșul
Se 'nțelege cu cocoșul —
N'auzi tu cucur'gat?
Nici un strop de nor! Ce lină,
Scumpă rază de lumină,
Mândră-i viața fără nor!
Mă ridic — un fulg în soare —
Mă sor sat, mă sor răzoare —
Și mă simt un — domnitor!

ILIE MARIN.

Bastioane cu stafii.

— Alte arătări în castelul baronesc din Luna Arieșului. —

Din cele scrise de baronul Jósika Kálmán, traduse și publicate în numărul 20 al acestei foi, s'a putut vedea, că la castelul baronului, în Luna Arieșului, erau două feluri de arătări:

- la turnurile de apărare (bastioane);
- cu fetița cea de român năcăjit.

După ce am văzut întâmplările cu fetița și baroneasa, vom trece acuma la arătările dela bastioane, descrise pe larg de baronul amintit într'un număr din Septembrie 1899 al ziarului „Pesti Hirlap“. Baronul scria așa:

„Toți aceia, cari așă plăcere în lucrurile supranaturale (mai presus de fire), cetească și istorioara aceasta, care s'a petrecut tot în acel castel din Luna Arieșului, despre care am scris mai zilele trecute, tot în ziarul acesta. Spuneam atunci, că în cele patru colțuri ale curții mari și largi se aflau patru bastioane, cu acoperiș țuguat de șindilă, rămase ca moștenire din vremile vechi de lupte și tulburări. Tot bastionul își avea stafiile sale deosebite: Pe perețele bastionului dinspre răsărit se arăta umbra pipei în toate nopțile luminate de lună. Nu s'a putut ști niciodată de unde și cum se arunca umbra aceasta.

„La un alt bastion, pe la miezul nopții se luminează ferestrele, de o zăre gălbue, care ținea 4-10 secunde (până ai putea număra răsădit până la 10). Atunci zăreau încet toate ochiurile de fereastră (geamurile) și arătarea se isprăvia. Cutesat-au mai mulți inși să-și petreacă în mai multe rânduri nopțile în acest bastion, ca să se dumirească asupra arătării neînțelese, dar niciodată nu au putut afla nimic. Din lăuntru nu se vedea nici zărea de lumină, nu se auzia nici zăruitul ferestrelor.

„La bastionul al treilea se cutremurau pereții, de gândiai că un car încărcat cu povară grea ar trece repede pe lângă el.

„Bastionul al patrulea, ce se înălța deasupra satului, era vestit pentru cocoșul negru.

„Acest cocoș negru l-am văzut și eu. Aieva sau aiurând de friguri, nu știu. Dar l-am văzut. Pe la amiază se arăta pe acoperișul bastionului, se ascundea în zăbrelețu de sub streșină, apoi se arăta în ferestrele de mai jos. De aici s'abura pe grilajul balconului dela ușă și pe strălucita scară de lemn se cobora în curte. De aici se urca pe coridorul castelului, pipăindu-l cât era de lung, iar în capătul lui perca din vedere, pentru că a doua zi pe la amiază să se ivească din nou pe acoperișul bastionului.

„La urma urmei, părinții mei s'au liberat de atâtea stafii și au dărâmat două bastioane: pe cel tremurător și pe cel cu cocoșul negru.

„Cel tremurător avea fundament foarte adânc, care conducea la un coridor pe sub pământ. Aici nu mai puteai pătrunde, căci fundamentul s'a prăbușit și închidea intrarea. Pivnița s'a umplut, făcându-se asemenea cu pământul din curte. Dar orice se punea pe acest loc începea să tremure. Într'o Duminică după amiază femeia unui cocic și-a pus acolo leagănul cu un copil de țigă, fiindcă se deschidea ochilor o privesc minunată pe valea Arieșului. Pește câteva clipe, leagănul începe a se da în singur și încă așa de tare, încât biata femeie aleargă speriată ca de moarte, sus în castel, vâetându-se că cel necurat i-a furat copilul din leagăn. Bă zău nu i l-a furat, ci bietul copilăș tocmai atunci s'a îmburdat din leagăn, când femeia cu alți domni alarmați au sărit la fața locului să vadă minunea. Tremurul acestui loc și-a avut, fără

nici domnie și stăpânire. Le spune numai atâta că-i va face pescari de oameni, și aceștia vin fără șovăire, fără multă gândire, fără de a-și aranja barămi lucrurile de acasă. Așadară Isus le cunoștea gândurile, ceea ce dovedește că a fost Dumnezeu.

„Si a străbătut Isus toată Galilea, învățând în adunările lor și propovăduind evanghelia împărăției și vindecând toată boala și toată neputința în popor“. Adunările acestea sunt sinagogele Jidovilor, cari erau locuri de adunare pentru slujba dumnezească, unde Sâmbăta și în sărbători se adunau la rugăciuni și pentru ascultarea citirilor din Sfânta Scriptură a Vechiului Testament. Pe atunci Jidovii nu mai vorbeau jidovește, ci în limba aramaică, chiar de aceea sfânta Scriptură li-se traducea în limba aceasta și li-se explica. Oricine avea învățătură putea să ceară voie dela mai marele sinagogei ca să tălmăcească Scriptura. Isus, ca Dumnezeu adevărat, bine înțeles că avea aceeași învățătură și astfel el nu trecea pe lângă nici o sinagogă, fără ca să ceară voie dela mai marele și să nu lumineze poporul.

* * *

Ceeace ne umple sufletul cu mirare, ascultând sfânta evanghelie de astăzi, este jertfa cea mare a apostolilor. Unde mai găsești astăzi oameni de aceștia? Sunt ei, nu-i vorbă, și astăzi atâția cari își lasă totul pentru te miri ce lucru de nimica, dar oameni, cari să-și lase nevasta și copiii flămânzi și fără câștig, și să urmeze pe un dascăl, care nu le făgăduiește nici o răsolată pământească, sunt puține. În schimb chiamă-i pe oamenii de astăzi la friptură, la bogăție, la onoruri și titluri, și vei găsi mai mulți decât ai crede.

Apostolii aceștia, lăsându-și totul și întovărășându-se cu Isus, și-au câștigat fericirea de dincolo de mormânt și faima numelui. Fripturiștii noștri de astăzi — căci nu numai în politică ci și în biserică sunt fripturiști — își câștigă cu siguranță iadul de dincolo de mormânt și urgia tuturor oamenilor de bine din lumea aceasta. Numele lor va fi uitat și scufundat în noaptea uitării, așa că copiilor și nepoților le va fi rușine de ei.

Fripturiștii bisericii sunt aceia, cari pentru un os de ros, pentru ca să scape de o repartiție, pentru că s-mânoși cu preotul, pentru că biserica noastră nu le despărțește căsătoria încheiată din interes, — îl vând pe Isus, trec la altă lege.

Apostolii, cari își lasă totul și-l urmează pe Isus, și fripturiștii de astăzi cari pentru un blind de linte își vând dreptul de întâia naștere, favorul de a fi membri ai bisericii, catolice, sângure mântuitoare! Ce deosebire, ce deschilinire!

IULIU MAIOR.

Unde nu se duc jucuții.

Peary (cetit Piri), unul dintre călătorii la Polul Nordic, când plecase mai anii trecuți spre lumea de îngheț, a avut o pățanie foarte șoadă. Corabia lui ridicase anghira și era gata de plecare. Atunci dela țarm se mai apropie de corabie o luntre cu motor. Dintr'ansa coboară un domn foarte țapăn și, scoțind nește dreptăți din buzunar, spune:

— Eu sunt executorul cutare și am venit în numele legii, să execvez pe d. Peary, pentru o datorie pe care nu și-a plătit o la timp! Cuprind naia!

Peary a bufnit a râde și a tras cu ochiul spre focarul corabiei. Și i-a șoptit:

— Dă-i damf, prietine!

Focarul a înțeles, a dat putere vaporilor și corabia înainta cu mare iuțeală spre largul mării.

Jucuțul sta încă țapăn și dârz cu dreptățile lui în mână, așteptând ca Peary să-și plătească datoria.

— Nu plătesc!

— Atunci pun sechestru pe corabie!

— Fă ce poștești. Dar până la întoarcerea dela Polul Nordic, eu poruncesc aici. Și ca să ai siguranța că nu fug, iată te iau și pe dumneata, domnule executor, cu mine. Te duc să faci o plimbare de plăcere între urșii de ghiață, chipurile să nu mă scapi.

— Ba să mă ferească Dumnezeu!

— Nu vreau să știu! Te duc cu mine și pace.

— Domnule Peary, — a început să se milogească acum jucuțul — fie-ți milă de mine că am copii și nevastă! Dumnitale au să-ți înghețe ciolanele la Polul Nordic și nu te mai întorci. Și mă prăpădesc și eu pe acolo. Du-mă îndărăt la țarm pentru numele lui Dumnezeu!

Uscatul nu se mai vedea demult.

În celea din urmă Peary dete poruncă să se întoarcă corabia și jucuțul fricos a fost debarcat la țarm. Nu dorea nici decum să meargă la Polul Nordic. De-atunci, în America, jucuții sunt amenințați astfel:

— Lasă-mă mai pe ușor că te duc la Polul Nordic!

DE PRIN SATE.

Din Șercaia (jud. Făgăraș).

Tinerimea română unită din Șercaia, în ziua de sf. Constantin și Elena, a aranjat o producțiune teatrală, urmată de dans, în sala cea mare a comunei. S'au jucat piesele: »Cinel Cinel« de V. Alexandri, »Țiganul la vânat« de E. Suci și »Divorțul« comedie în 2 acte după I. L. Caragiale. Tinerii dilențați s'au achitat bine în rolurile avute. La sfârșitul producțiunii dl prim-pretor Valeriu Langa în numele publicului îi exprimă mulțumite părintelui Valeriu Crișan și dnei preotese, pentru munca depusă în instruirea tinerilor și îi îndeamnă pe tineri a presta cât mai des astfel de producțiuni artistice. Venitul curat al acestei producțiuni teatrale va servi de baza unui fond, pentru procurarea unei bine (scenă) proprie a Societății tinerilor români uniți din Șercaia. **Correspondent.**

Bătăile inimii auzite la mari depărtări. Doi doctori învățați din Paris au inventat un aparat (mașinărie), cu ajutorul căruia se pot auzi din mari depărtări, chiar și într'o sală ticsită de oameni, bătăile inimii.

Îndoială, cauze sa firească, dar pe timpul acela nimeni nu i-a putut afla rostul.

»Când s'a dărâmat bastionul cocoșului negru și i-au cărat zidurile în toate părțile, s'a descoperit la temelie lui un mic lac de vre-o doi metri afunzime, ceea ce era cu atât mai neînțeles, cu cât bastionul se afla pe o colină, unde nu se putea aduna nici o apă. Când s'au cărat de aici toate dărâmurile, cocoșul negru iarăș s'a arătat, dar nu singur, ci cu o mulțime de cioare. Apoi toți ulii, vîndereii și gaițele din împrejurimi s'au arătat în văzduh, dând rotogoale în jurul lacului și pe urmă năpustiindu-se asupra cioarelor, cu țipete asurzitoare.

»Pe acel timp eram de 6 ani, dar îmi aduc aminte ca de astăzi, în ce luptă grozavă s'au lucins toate aceste paseri. De jos s'au avîntat în văzduh, învălmășindu-se gomoloș și urcându-se sus și mai sus. Crîncănituri, șuerături și cărăituri fioroase se auzeau din fulgii de ninsoare din vînzola răsvrîtitelor paseri. Toți oamenii din curte urmăream cu privirea încordată svîrcolirea aeriană, când dintr'un capăt al coridorului din castel auzim un cucurigu ascuțit. Ne întoarcem privirile într'acolo și iată cocoșul negru, alerga pe pîrcanul coridorului, bătînd din aripi. La capătul celalalt s'a oprit, a mai cântat odată cucurigu și a dispărut. Nimeni nu l'a văzut mai mult. Sus, în preajma norilor încă s'a domolit lupta aeriană. Paserile s'au împărțiat. Cerul parcă s'a înseninat. Din tot gomoloșul nu a căzut jos decât o cioară smocăită, care se rostogoli moartă tocmai pe locul, unde fusese bastionul.

»Eu am alergat acolo și voiam să ridic cioara«.

— »Nu te atinge de ea! — îmi striga îngrozită biata mamă. M'a luat în brațe și s'a grăbit cu mine în castel.

»A doua zi și-a pachetat toate lucrurile și după amiază am plecat la Turda. Moșia dela Luna Arieșului a dat-o în arîndă și din tot castelul și-a reținut două odăi mari, în cari a adunat câteva mobile mai vechi și pe păreții cărora a atîrnat icoanele strămoșilor.

»Din Turda ne-am mutat la Cluj. Dar nenorocirea, care ni-se arăta în Luna Arieșului, ne-a urmărit și la Cluj. La cinci ani a reposat buna mea mamă. A doua zi ne-a sosit o scrisoare dela arîndaș, în care ne dădea de știre că în ajun au căzut de pe păreți toate icoanele familiare iar mobilele s'au sfărmat în bucăți.

»Toate aceste întâmplatu-s'au în minuta, când dulce mea mamă își dădea sufletul.

»Trebue oare să căutăm ceva explicare la arătările aceste neînțelese? Și dacă nu găsim nici o explicare, să le înșirăm oare între lucrurile supranaturale?

»Dar putem noi zice că ceva e mai presus de fire, ori contrar firei, din tot ceea ce se întâmplă în lăuntrul lumii nemărginite?«

Așa își isprăvește scrisoarea baronul Joska. Spiritiștii ar zice că cineva din curte a fost medium, poate chiar baroneasa, dar se înțelege că fără să știe. Dovadă e, că în elipele când baroneasa își dădea cea din urmă suflare în Cluj, toate mobilele i-se spîrgeau în castelul din Luna Arieșului și cădeau icoanele de pe păreți.

GAVRIL TODIĂ

Potriviți.

Ști când mă'ntâlniși în cale,
Colo'n dealul la răscurci,
Când veniai singur călare,
Nu știai pe ce cărare,
Bădișorule s'apuci?

M'ai chemat cu'n semn la tine,
Și mi-ai zis așa încet:
Nu mi-ai ști drăguță spune,
Care drum duce anume,
Mai degrabă la Nucet?

Eu ți-am spus: ține la dreapta!
Tu mi-ai zis un „mulțumesc“,
Și-ai pornit ca o săgeată,
Dar de-atunci pe biata Martă,
Mii de gânduri o muncesc.

Și de-atunci în toată seara,
Sui cărarea la răscurci
Doar' mai vii bădiș'odată,
Să întrebi pe biata Martă,
Ce cărare să apuci.

N'aș mai fi așa de proastă,
Bade dragă ca atunci,
Ci ți-aș zice: vezi, sub coastă,
Acolo-i căsuța noastră,
Și'avem boi și vaci și junci.

Și avem locuri la hotară,
Turmă de cărlani și oi.

Cum stă lumea și țara?

Ce mai e nou în politică?

Au trecut și alegerile de senatori. Ele au ieșit tot cam așa cum au ieșit alegerile pentru deputați. În Ardeal Partidul Național s'a ținut tot bine. Foile acestui partid spun însă că la alegerile din urmă multe sate n'au putut ajunge la vot.

S'au făcut acum socoteli depline despre rezultatul alegerilor de deputați. Aceste socoteli, publicate de gazetele din București, spun că numărul deputaților pe toată țara se împarte astfel:

Guvernul are	288 deputați
Național-Tărăniștii	74 "
Liberalii	15 "
Cușiștii	10 "

Numele deputaților se va publica în curând în „Monitorul Oficial” și atunci vom spicui și noi numele deputaților ieșiți pe Ardeal.

În urma alegerilor se spune că Generalul Averescu nu este mulțumit cu partizanii săi din Ardeal și că din acest motiv va face o călătorie în Transilvania să vadă iusuși cum stau lucrurile. Se mai spune, că în guvern se vor face unele schimbări. Unii vor ieși din guvern, adică vor fi înlocuiți cu alții mai norocoși și mai cu putere. Poate că și dintre miniștrii Ardeleni vor cădea unii; se vorbește de ieșirea dlor Lapedatu și Lupaș (goldiști).

Mai scriu jurnalele din București că generalul Averescu ar dori să facă o înțelegere cu d. Maniu; în schimb d. Goga ar dori cica mai degrabă o înțelegere cu Tărăniștii. Acestea sunt, firește, deocamdată numai svonuri, pe cari le dăm și noi după gazetele din capitală. „Cuvântul” spune însă, că nici Naționali, nici Tărăniștii n'au de gând să se lase la târguială.

La 10 Iunie se deschide Parlamentul și atunci se vor lămuri svonurile și veștile.

Lângă casă avem și moară;
Vino bade și te'nsoară,
Și rămâi în sat la noi

Ți-ar da mam' averea toată,
Și pe mine dac'ai vrea,
Și ar muri biata împăcată,
Să mă vază măritată,
Și la noi ai rămânea.

Te-aș griji ca nime altul,
Ș-aș munci în locul tău,
Să să mire întreg satul,
Cum știi prețui bărbatul,
Dacă e pe placul meu.

Vino bade dragă, vino,
Vino'n dealul la răscruci,
Să te prind frumos de mână,
Să te duc la noi pe cină,
Să-ți dau vin și vorbe dulci.

Nu gândi că-i făcătura,
N'am năravul să vrăjesc,
Dară ochii tăi de mură,
Vorba și a ta statură,
Nu-mi dau pace să trăesc.

Las Nucetu în păcate,
Las și nu-l mai colinda.
Doar aici îi a ta parte,
Nu-ți face dragă păcate,
Vin la mama de mă ia.

Ploi păgubitoare și ghiață.

În săptămâna trecută în multe părți au fost ploi mari și furtuni cu ghiață. La Dorohoi, în Moldova, a căzut piatră așa de deasă, încât câmpul părea o apă mare înghețată. Noroc numai că ghiața a căzut în postăți, așa că n'au fost nimicite decât anumite părți de hotar. Ulițele orașului au fost revărsate.

În satul Puțurenii locuitorul Vasile Ciobanu a fost ucis de trăznei la munca câmpului.

În județul Lăpușna din Basarabia a fost o groaznică rupere de nori. Comuna Ulmu a fost înecată. O fată cu numele Dina Monacă a fost luată de puvoaie de pe prispa casei părintești și înecată.

De prin celea țări străine.

Revoluție militară în Portugalia.

În Portugalia de miază-zi și miază-noapte a izbucnit revoluția. Două divizii militare s'au răscolat, iar comandantul lor a tipărit o proclamație către toți locuitorii țării, îndemnându-i să alunge guvernul, care se găsește acum la cârma țării.

Revoluția amenință să se întindă în întreaga țară, care e adânc nemulțumită de conducerea de azi a țării. Trupele răscolite înaintează împotriva capitalei. Între orașul Lisabona, capitala țării și între restul țării s'a rupt orice legătură, încât nu se pot ști știri amănunțite despre revoluție. Guvernul până în clipa când scriem noi aceste rânduri e stăpân pe situație.

Dar e amenințat de mari primejdii, dacă se adeveresc știrile mai noi, că trupele răscolite câștigă mereu ajutoare noi. — Generalul Peres, credincios guvernului, se pregătește cu o armată numeroasă să atace pe răscolăți,

Nu te-ai plânge nici odată,
C'ai făcut un pas greșit,
Mi-aș jertfi viața 'ntreagă,
Să știi numai că-ți-s dragă,
Și ești bade fericit.

Și-ți mai spun ca toți să știe.
Și tu bade iar să știi,
Ca și mine o soție,
Bună și de omenie,
Nu-i găsi cât vei trăi!

Peșelca.

IULIU DOMȘA, învățător

Un grâu minunat. Un plugar dintr'un sat al Franței a primit acum doi ani dela un prieten un spic de grâu ce avea 118 grăunțe. Sămănând acest grâu, în anul trecut a avut 133 spice cu câte 120—150 grăunțe. Au fost și spice cu câte 190 boabe. Paiful acestor spice ajunge o înălțime de 1 metru și jumătate și e cât trestia de baltă. În anul viitor, toată roada acestor spice plugarul o va semăna din nou. El are nădejde să ajungă la o roadă de un vagon de grâu la hectar.

O mânăstire în mână evrească. Mânăstirea Curchi din județul Orhei (Basarabia) a fost exarendată alor trei evrei, cari au făcut din ea un fel de sanatoriu, de fapt un loc de petreceri pentru bărbați și femei îmbuibate. Toată noaptea își petrec acolo zeci de domni și doamne, turburând sufletele creștinilor dimprejur.

doar va isbuti să înăbușe revoluția. Nemulțumirile însă sunt mari împotriva guvernului și numai cu mari vărsări de sânge de va putea potoli revoluția.

Răscolății sunt hotărâți să lupte până la cea din urmă suflare. Dreptatea e de partea lor și au nădejdea, că vor învinge în scurta vreme trupele guvernului și vor isbuti să aducă un nou guvern la cârma țării. Știrile mai noi aduc vestea că, revoluționarii au învins. Capul revoluționarilor a format noul guvern.

Abdel-Krim s'a supus cu întreagă oștirea.

Luptele îndelungate dintre răscolății marocani și dintre trupele aliate, franceze și spaniole, s'au sfârșit. Îndărătnicul și viteazul comandant al Marocanilor, Abdel-Krim, s'a supus cu întreagă oștirea care-i mai rămăsese credincioasă. A trebuit să se predea cu întreaga familie sa, în mâinile francezilor cari l-au dus la cartierul Gewrae. În întreaga Franța și Spania vestea supunerii răscolăților marocani a stârnit mare bucurie. Pretutindeni s'a sărbătorit cu multă însuflețire izbânda armatelor aliate cari prin vitejia lor a putut capătă războiului sângeros care dănuia de 2 ani în depărtatul Maroc.

In Polonia liniște deplină.

Revoluția maresalului Pilsudsky s'a isprăvit repede. Trupele credincioase guvernului Witos au fost mai slabe decât s'au fost în stare să răstoarne noua cârmuire a maresalului Pilsudsky, care e iubit de popor și urmat de țara întreagă. Acum maresalul s'a pus pe înapoi și fără zăbavă a făcut rânduială și liniște în țară. Ba, însuși fostul primministru, Witos, a declarat, că va sprijini, cu întreg partidul său, pe maresalul Pilsudsky la prezidenția republicii. E foarte adevărat, că nici nu se găsește azi în Polonia om mai vrednic și mai de seamă ca maresalul Pilsudsky. El este cel mai demn să ajungă în fruntea țării. Se vorbește, că ar avea de gând să se întâlnească cu țările vecine și împreună cu țările vecine și împreună cu țările pretin și aliate să formeze un bloc împotriva bolșevicilor.

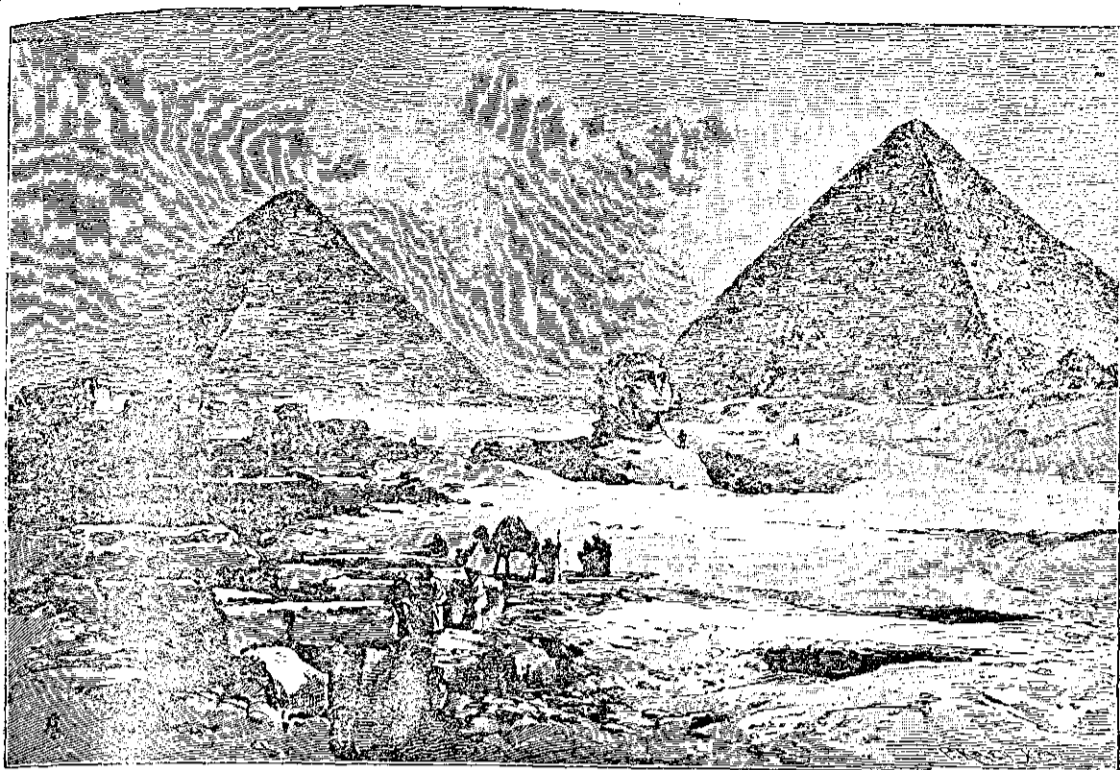
Gândurile și nădejdele țării sunt îndreptate cu toată increderea spre dăzul și alegerea sa ca președinte al republicii Poloniei e cea mai sigură cheazășie pentru țara întreagă.

Țara noastră încă așteaptă cu încredere alegerea maresalului Pilsudsky ca președinte al Poloniei, fiindcă maresalul este un bun și sincer pretin al României. Pretinția dintre cele două țări s'a legat tocmai pe timpul când era Pilsudsky la putere. Acum pretinția se va încheia deplin.

Falșificatorii de bani din Ungaria judecați.

În ziua de 26 Mai s'a adus sentința în procesul falșificatorilor de bani din Ungaria. Prințul Windischgraetz și fostul șef al poliției din Budapesta Nádossy au fost pedepsiți cu câte 4 ani muncă silnică. Generalul Háy și colonelul Kurtz la câte un an muncă silnică și 6 funcționari cari au ajutat la tipărirea banilor la câte 6 luni închisoare, 2 funcționari la câte 2 luni. Secretarul prințului Windischgraetz, danul Dezider Raba, la 1 an și jumătate închisoare. Au făcut apel atât cei pedepsiți, cât și parchetul.

Istoria lumii în icoane.

Mormintele împăraților din Egipt.

Cel mai vechiu popor cu începuturi de învățătură au fost Egiptenii. Ei au trăit și au lăsat urme neperitoare de cultură cu mii de ani înainte de Hristos. Chipul nostru înfățișază vestitele »Piramide egiptene« cari au slujit ca locuri de îngropare pentru Faraoni. Cele mai mari sunt ale lui Cheops (Kofu), Kavra și Menkerek, dintre cari cea mai înaltă are 146 metri (de 4 ori cât catedrala din Blaj!) În mijloc se vede stânca cioplită a »Stîncă-ului, cap de femeie cu trup de leu, tot un fel de mormânt. Acestea minuni ale pământului dănuiesc și astăzi după 5000 de ani, ca o veșnică dovadă de meșteșugul cu care știau să-și clădească egiptenii monumentele lor. Dintele vremii nu are nici o putere asupra lor.

Un hoț istet.

Acum ceva timp poliția din Budapesta a pus mâna pe un hoț foarte istet. El este un tânăr student dela Politehnică. La instrucție, poliția a constatat că acest tânăr, numit Ștefan Malonyi, stă de mulți ani în capul unei întinse bande de hoși care a făptuit numeroase furturi. Hoții lucrau cu atâta îndemănare, încât poliția cu greu i-ar fi descoperit, dacă însuși Malonyi n'ar fi ajutat-o la aceasta.

Furturile se făceau în modul următor: Malonyi se lăsa să fie închis într-un cufăr pe care tovarășii lui îl predau la un birou de expediție despre care știau că trimite numai mărfuri de valoare. Malonyi își lua cu dânsul în totdeauna hrană, țigări și instrumente de spargere. Când apoi seara depozitul era închis și totul intra în liniște, el ieșea din cufăr, forța câteva bagaje în care se aflau lucruri de preț, ascundea apoi în cufărul său cât îi era posibil din aceste obiecte, închidea apoi totul cu grijă iarăși și aștepta ascuns în vreun colț sigur, până dimineața. Când apoi depozitul era deschis, îi răușea destul de ușor să se furișeze afară. După două sau trei zile un alt membru al susnumitei bande ridica cufărul, așa că păgubașul singur elibera mărfurile furate. Acest joc a fost repetat un an întreg. Cercetările poliției și toată vigilența expeditorilor era în zadar; nu s'a putut descoperi nimic. Dacă poliția cerceta într-o parte se întâmpla un asemenea caz într'altă parte; și în totdeauna era vorba de mărfuri de valoare. Malonyi a mărturisit acum toate acestea și a arătat în amănunt cum i-a dat greș ultima lovitură. Fiind închis ca mârfa în cufăr, a fost depus într'un depozit. Aici însă a constatat că e înconjurat din toate părțile de mărfuri foarte grele. După încercări zadarnice de a ieși din cufăr, s'a împacat pentru ziua aceea cu soarta sa. Dar situația nu s'a îmbunătățit nici a doua nici a treia zi. Malonyi consumă toate proviziile sale și în ziua patra era deja foarte flămând când își aprinse ultima

țigară, care era să-i fie fatală. O șipcă a cufărului luă foc și Malonyi reuși cu greu să înăbușe începutul de incendiu și să scape astfel de o moarte neplăcută. În ziua a șeasa era cu totul inflămânzit. În aceasta zi o parte din mărfurile dimprejur fură îndepărtate și Malonyi își încordă ultimele puteri spre a se elibera. Aceasta îi reuși, dar totodată închisoarea îi fu schimbată cu o alta: temniță adevărată.

Poliția a început cercetări ca să descopere toate furturile făptuite și să prindă pe toți membrii bandei.

Au căzut între urși.

În orașul Berna din Elveția este o mare grădină cu sălbătăciuni din toată lumea, pe cari, pentru plată, poate să le vadă oricine. Asemenea grădini, zise »grădini zoologice«, se găsesc aproape în toate capitalele (afară de București, unde încă nu este). În grădina zoologică din Berna în zilele trecute un tehui de domnișor, dându-se cu bicicleta pe o coștișă de lângă cușca urșilor, s'a răsturnat așa de prost, încât, de pe coastă, a căzut tocmai între bestii, cu bicicleta cu tot. Lumea din jur, văzând această întâmplare, a dat năvală spre cușca fiarălor, să vadă ce se va întâmpla? Un copil s'a urcat chiar pe gardul de fier al cuștei. Ce-a făcut, ce n'a făcut, a căzut și el între urși. Aceștia au năvălit la copil și, un ursoc mare a pus laba pe capul nenorocitului, luându-i pielea cu păr cu tot. Alt urs i-a spintecat foalele și a început a-i suge sângele. Cel cu roata, în vremea când urșii erau ocupați cu copilul, s'a mântuit. Niște lucrători i-au aruncat o funie, cu care, legându-se peste miloc, a fost tras afară. Copilul, era însă în primejdie de moarte. Au alergat păzitorii grădinei cu furcile de fier să-l mântuie. Dar bestiile, însălbătăcite de sânge, nu s'au lăsat de copil, ci, alungate de păzitori, l-au târit cu ele în bârlog. Păzitorii i-au scormonit și de-acolo și au scos pe copil din ghiarale lor. Dar după o jumătate de ceas el și-a dat sufletul, în chinuri groaznice.

Știrile Săptămânii.

Câți soldați are azi Europa. După cele mai nouă date Europa are astăzi un milion și jumătate de soldați.

Pangalos își pedepsește fiul. Am arătat în numărul trecut al gazetei, că fiul dlui Pangalos a mers la Belgradul Serbiei pentruca să-și vadă țogodnica. Auzind tatăl său despre aceasta, l-a pedepsit foarte aspru, ștergându-l din controlul marinei grecești, al cărei ofițer era.

Ce se vede la polul Nordic. Amundsen, vestitul călător la polul Nordic a ținut o conferință despre cele văzute în ținuturile de veșnică gheață ale călcăiului pământului. Zice că sunt până acolo munți și mici insule de piatră, coperite în parte cu zăpadă și gheață. Chiar deasupra polului era gheață și o mare întindere de apă. Amundsen s'a coborât la 300 de metri dela pământ și la această înălțime a stat mai mult timp. În toată vremea călătoriei sale a nins iară văzduhul era cețos.

Călătorie interesantă. Un îmblânzitor de crocodili s'a rămășit, că el face 300 de kilometri în Marea Mediterană pe spinarea unui crocodil. Și nu numai că a câștigat rămășagul, dar a și dovedit, că crocodilul lui are vârsta de 2000 de ani.

Dela masa crășmei în gura cânilor. În ziua a doua de Rusalii sătenii din comuna ungurească Șarand lângă Dobrișin, au văzut la marginea satului cum un câine sfășie un hoit într'o holdă de orz. Alungând cânele au văzut cu groază că hoitul era de om, căruia potaia îi sfârticase trupul și se hrănea cu măruntaiele lui. Curând au cunoscut și pe nenorocitul, ajuns în gura cânilor. Era bețivul satului, Martin Kovács, care, îmbătându-se peste măsură și vrând să meargă spre un sat vecin, a căzut în câmp, unde aprinzându-se beutura într'ânsul, a murit. Găsindu-l mort, câinii l-au hălăcit, ca pe-o vită.

Moartea unei doamne vestite. Vineri, în 21 Mai s'a făcut la București înmormântarea doamnei Zoe Romniceanu, una dintre cele mai harnice doamne dela București, care a făcut mult bine săracilor, văduvelor și orfanilor, și a fost și consilieră la primăria capitalei.

Noroc în nenorocire. Hotelierul Ioan Martin din Blaj venea Vineri în 28 Mai pe jos dela Crăciunelul de jos spre Blaj. Ca să scurteze drumul, a luat-o printre șini. În clipita aceea trecea trenul personal către Cluj. El îl urmărea cu privirea, când deodată trece ca fulgerul pe lângă el acceleratul care mergea spre București. Zăpăcit de zgomotul neașteptat, acceleratul l-a lovit la cap și la un șold, așa că a căzut în nesimțire între cele două perechi de șini. Căzând, acceleratul i-a tăiat și vârful ghetei. A avut însă noroc, căci lovitura dela cap și dela șold este trecătoare, așa că medicii spun că în câteva zile se va tămădui.

Groznică ciocnire de trenuri. Un tren ticsit cu excursioniști, plecând dintr'o stație de lângă orașul München din Germania, a fost ajuns de câtră alt tren, care l-a lovit cu așa putere, încât amândouă trenurile s'au răsturnat, iară de sub dărâmături au scos până acuma 30 de morți și 60 de răniți.

Ruperea de nori dela Galați-Bârlad-Huși. Duminecă în 23 Martie o groznică rupere de nori s'a descărcat asupra orașului Galați, Bârlad și Huși, și asupra comunelor învecinate. Ploaia a fost atât de cumplită încât în decurs de trei ore apa s'a ridicat la peste

un metru, rupând în mai multe locuri calea ferată. Trenurile nici n'au putut merge. Prăpădul a fost groaznic, mai cu seamă în comuna Stănești, unde a fost și grindină de mărimea ouălor de porumb. Cam 1500 de hectare de pământ și 50 de hectare de vii s'au prăpădit. Trei din patru părți a geamurilor din sat s'au spart. Stratul de grindină a fost de 12 centimetri de înalt.

Un cerșitor bogat. La Mantova în Italia a fost arestat un cerșitor, pentru că s'au găsit asupra lui nu mai puțin de 30 de mii de lire în hârtii de valoare, apoi alți bani mărunți, tabachere, medalii și alte scumpeturi.

Toate aceste bogății el le-a câștigat pe cale cinstită, prin cerșitorie, ceea ce a și dovedit în fața judecătorilor săi.

Condamnat, omorât cu gaz. În statul Nevada din America de Nord a fost omorât cu gaz un condamnat la moarte. După 30 de secunde condamnatul și-a perdut conștiința și după alte 2 minute și-a dat sufletul. Se pare deci că aceasta este moartea cea mai ușoară și mai scurtă.

Foști miniștri români arestați. Că în ce fel s'a lucrat la aceste alegeri se vede și din faptul că jandarmii au îndrăznit să aresteze chiar și pe mai mulți foști miniștri, între alții pe însuși dl Ionel I. C. Brăianu și pe Dr. C. Angelescu.

Mai interesantă a fost arestarea dlui Ionel I. C. Brăianu. Când l-au provocat jandarmii să se legitimeze, n'a voit. D. Sa, ca jandarm prim-ministru al țării era de părerea că oricare jandarm trebuie să-l cunoască, cel puțin din fotografie. Aceștia însă nu l-au cunoscut și l-au arestat. După ce a rămas închis cam o jumătate de oră, a venit plutonier-majorul, carele recunoscându-l, l-a eliberat BCUI Cluj.

Un bărbat cu 48 de neveste. La Filadelfia a fost arestat Lord Beaverbrock. El s'a însurat de 48 ori și a primit dela numeroasele sale soții peste 1 milion de dolari ca zestre.

Copii comuniști în Anglia. Bolșevicii din Rusia s'au pus pe lucru cu tot dinadinsul. Ei lucră din răpuzeri ca să-și câștige cât mai mulți învățăcei. Astfel în Anglia și-au deschis chiar școli comuniste, așa că un învățat englez a putut să audă de pe buzele unui copil de 12 ani, la o întrunire a copiilor din orașul Manchester, cuvintele: „Soldații sunt trădătorii noștri și ai lucrătorilor”. Ceialți copii îl ascultau și-l aplaudau.

Hatmanul ucrainian Petliura omorât. În ziua de 25 Mai evreul rus Samuel Schwarzbart, așezat în Franța încă din anul 1910, a tras pe stradă șase focuri de revolver asupra fostului hatman ucrainian Petliura, care s'a prăvălit la pământ, iar în drum spre spital a murit.

Hatmanul Petliura a fost un mare conducător al Ucrainenilor. El a fost acela care a lucrat din răpuzeri ca Ucraina să devină țară independentă. Și dacă nu i-a succes, e destul de dureros pentru noi Români. Dacă Ucraina devenia țară independentă de Rusia, noi Români nu mai aveam în spate primejdia rusească.

Hatmanul Petliura a fost un mare dușman al bolșevicilor și prin urmare și al Jidovilor. Câtă vreme a fost el conducătorul ucrainenilor a omorât o mulțime de Jidovi bolșevici. Nereușindu-i planurile de a face din Ucraina un stat independent, ceea ce deplânge deopotrivă atât România cât și Polonia, hatmanul Petliura s'a retras la Paris, unde trăia retras cu soția și fca sa, într-o mică casă din Paris, unde redacta și un mic ziar ucrainian. Jidanul Samuel

Schwarzbart îl pândea deja de 13 zile, și abia în ziua de 25 Mai l-a putut afla și împușca.

Jidanul a declarat că nu-i pare rău de ceea ce a făcut. Prietini lui Petliura însă au jurat răzbunare amară împotriva tuturor Jidovilor din Ucraina, și bun e Dumnezeu dacă nu vor plăti scump fapta ticăloasă a tovarășului lor nelegiuit.

Icoană scumpă. Un american a cumpărat la Berlin vestita icoană a unuia dintre cei mai mari pictori ai lumii, Rembrandt, icoană care reprezintă pe Lucreția, pentru 150 de mii de dolari, ceea ce în banii noștri face 38 de milioane lei.

Un ministru care merge pe jos. Pangalos, vestitul președinte al Republicii Grecești, văzând că și în Grecia banii s'au ieșit, recomandă tuturor, ca să fie cât mai cruțători. Chiar de aceea a dat o poruncă acum de curând, ca să se vândă toate automobilele ministerelor. A ținut un singur automobil, la palatul ministrului președinte, de care au să se folosească toți miniștrii. Iată așadar un ministru care umblă pe jos.

La noi fiecare ministru are mai multe automobile, și nu este prefectură fără 1-2 automobile. Nicăiri în lume nu este mai multă risipă ca'n țara noastră.

Lume întoarsă. La noi fetele aduc zestre. În Turkestan e întors. Acolo logodnicul este dator să dea zestrea fetei. Iar dacă dintr'o priclnă sau alta logodna se desface, zestrea i-se dă logodnicului înapoi, ori apoi i-se dă altă soră a fetei, dacă are.

De ce nu avem vagoane. De câte ori ai ceva de trimis pe tren cu vagon separat, și se răspunde îngată cu obișnuitul răspuns: „N'avem vagoane”. Dar oare pentru ce n'avem vagoane? Pentru că numai în gara Galați stau 4600 vagoane stricate, la Cluj vreo 2000, la Târgu-Mureș vreo 400, și abia este stațiune mai mare în țară, unde să nu se afle zeci și sute de vagoane stricate. Știe Dumnezeu când se vor putea repara aceste vagoane și când va ajunge țara noastră să aibă odată și ea vagoane de ajuns.

Regină tunsă. De o vreme încoace femeile dela orașe au început să-și tundă părul. E la modă, și s'a isprăvit. Măcarcă de ar ști aceste femei, cât de rău le stă tunsă, nu s'ar mai arăta printre oameni. Iată însă că acum le încurajează la aceasta și o regină. Ea este regina Belgiei. Ziarele spun că și-a tuns și ea părul. Să-i fie de bine, și să le fie de bine tuturor femeilor cu părul tuns. Eu unul însă am văzut câteva femei tunsă și am rămas uimit, cât de rău le stă. Ori poate că ele cred că prin aceasta vor desmînți vorba românească: „Păr lung, minte scurtă”?

Și țigani au o sfântă. Oricât de ciudat s'ar părea aceasta, este fapt, care nu se poate trage la îndoială. Pe Marea Mediterană, în portul Saint Maries dela Mer, într'o mănăstire de acolo, se păstrează moaștele alor trei sfinte: Sfânta Maria, sora sfintei fecioare, Sfânta Maria, mama lui Ioan, și Sfânta Sara, care e sfânta țiganilor creștini.

În fiecare an țiganii bogați din lumea întreagă se duc, într'o zi anumită, în acel oraș, și se roagă cu cucernicie înaintea moaștelor sfinte. Anul acesta au fost 1500 de țigani din toate părțile lumii.

Poșta gazetei.

S. C. Orăștie. »Insemnările din Italia» n'au ieșit încă dela tipar, din cauze neașteptate de autorul lor! Opt coale sunt gata și acum sperăm să le trecem repede prin mașină și pe cele 6-7 coale câte mai sunt. Nume-

roase ilustrații vor împodobi cartea. Acolo se vor găsi toate clișeele reușite.

Mai multora. Piesa de teatru »Fetița Orfană» s'a epuizat demult și în a doua ediție! Asemenea și celelalte cărți. Nu mai avem nici un exemplar, nici din text, nici din note. E în pregătire a treia ediție.

G. din Pânade. Dacă nu cunoaștem numele scriitorului, nu putem publica!

FEL DE FEL

O nouă ciudățenie a lumii.

Uliți mergătoare. — Oamenii stau pe loc și și în pământ. — Un nou fel de bulevarde la Paris.

Trăim astăzi lumea ciudățeniilor. Azi oamenii umblă cu căruțe fără cai, zboară ca paserile cerului prin aer, osiile pământului nu mai au taine, telefoanele nu mai au fir, cântărele cari răsună peste țări și mări sunt prinse din văzduh de copii (un școlar din clasa VII de liceu din Blaj și-a făcut el, cu mâna lui un radiophon); planeta noastră este ferecată toată în unde electrice; azi-măne vom auzi că astronomii stau de vorbă cu cărturarii despre stele! Și cine știe ce șodeni se vor mai descoperi și cine știe!

Toate minunile vin cam dela Paris, care este astăzi creierul lumii și scuzința pământului. Franțujii naibii au minse de sfleder și nascocesc celea mai multe șodeni.

Parisul este un oraș foarte mare, cu marginile pierdute în neguri și fum. Și'ntr'atâia spuză de case și de palate și oamenii sunt ca furnicile de numeroși și mișcați. Pe străzile și bulevardele Parisului ai putea arunca acul din vreun pod de casă, că nu dă de pământ. Capetele de oameni sunt dese și îngrămădite ca sămânțele de in într'un lan fără margini toamna.

Și întreg acest puvoi de ființe omenești se mișcă fără încetare și înalte, și îndărăt, și la dreapta, și la stânga, ca frunzele uscate gonite de măturoidă nevăzută.

Voșcot și vânzător de neadormită!

Alergarea la Paris e mare, că oamenii au treburi multe și depărtările sunt mari. Nu-i vorba, mii și zeci de mii de automobile, de tramvaie, de trenuri, pe pământ, sub pământ și pe coperișele acelor, se ailesc să poarte lumea repede și cu grabă la treburile ei. Cu toate acestea însă Franțujii au găsit că le-ar trebui ceva și mai bun și mai ieftin decât tramvaiele și automobilele. Acestea oricât ar fi de multe sunt totuși prea puține și prea scumpe pentru atâta lume care aleargă, se frământă, zboară după trai și după noroc.

Ce s'a gândit deci un Franțuz dintre aceia cari stau la masă și-și macină mintea ca să ușureze alergarea omenească din Paris?

— Stai că le fac eu căruță la grabă! Parisului! Pui bulevardele în mișcare și oamenii grăbiți n'au decât să coboare în stradă și să ducă podeaua pământului acolo, unde doresc.

Gândit și făcut!

S'a dus la Primărie și le-a spus celor de colo:

— Nu vă mai bateți capul cu automobile, cu tramvaie și cu trenuri subpământene, că v'am ghicit eu căruțe, mai ieftine și mai la îndemână oricui decât tiriboanțele voastre! Căruțele mele nu cer benzină, nici șoferi, nici conducători. Eu căruț toată lumea. În scurtă vreme, dacă primiți planurile mele,

oamenii din Paris vor sta butuc în mijlocul străzilor, pipând, și fug bulevardele cu ei

fără să trebuiască să-și miște piciorul. Am eu meșteșugul meu, de dau calea la bulevarde și

oamenii din Paris nu mai au lipsă de picioare, decât doar să se miște dela pat până la masă, la mâncare.

Primăria Parisului a zis:

— Bine! Ne învoim. Hai să facem o încercare.

Încercările s'au și început și lucrul iasă de minune. Cum? Așa că pe ulițele celea mai umblate ale marelui oraș se face un pod lung cât ulița, care zace pe nește suluri mișcătoare, cum zace cureau dela mașină pe roți; se învârt sulurile, se mișcă podul, merge până la capătul uliței și acolo se vâra pe sub suluri, în pământ, și se întoarce pe dedesubt de unde a plecat. Acolo pleacă de nou pe deasupra. Și tot așa, iute-iute ca trânghiile celea late cari poartă morile cu sâte.

Ai vre-un drum de mers? Cobori în stradă, calci pe podul mișcător, stai frumușel în loc, aprinzi țigara, colbăești domnește și fuge drumul cu tine, ducându-te până la altă uliță. Acolo calci pe alt pod și te infigi iar într'un loc cu mâinile în sân și ulița te poartă unde vrei.

Nu mai vezi oameni asudând, nu trebuie să te mai păzești de trăsuri, de motoare, nu te mai bați bot în bot cu nimenea. Ești ca o păpușă pe care o poartă mașiniștii pe sfori la orașe. Olog să fi și alergi mai dihai ca iepurii când aleargă raita prin livezi. Cîndată lume!

Să nu-i pară cuiva glumă, ori poveste bună de adormit copiii, celca de mai sus. Franțujii nu glumesc. Ei ce-și pun în gând fac, că's oameni tîre pozniți și isteți.

Ba te trezești că peste 5—10 ani drăcia asta are să vie și la București și atunci, cari vom mai trăi, ne-om plimba și noi pe sfoară către celea misterere, ori către Târgul Moșilor, cel cu mititei și cu țuică chioară.

Carte bună.

— *Căsătorii de P. A. B., O. M. C., Tipografia Serafion Seminarului Franciscan, Hălăucești, jud. Roman, 1924, 164 pag., prețul 20 lei.* —

Nu este prietin mai bun în lume ca o carte bună și cumsecade, o carte care să-ți de-a sfaturi bune și în care să te încrezi pe deplin.

Despre cartea de mai sus pot zice cu toată hotărîrea, că este o carte bună, care ași dori din toată inima să nu lipsească de pe masa nici unui credincios. Să nu fie nici un părinte care, măritându-și fata ori însurându-și feciorul, să nu-i dea în mână această carte minunată și atât de ieftină.

Iar, pentruca cetitorii noștri să vadă, despre ce e vorba, voi arăta pe scurt despre ce ni-se vorbește în această carte.

În *partea întâie* ne vorbește scriitorul, un călugăr catolic din Moldova, despre pregătirea de departe la căsătorie, dând tinerilor următoarele sfaturi: Tinerilor, ferii-vă de lume, cercețați care e voința lui Dumnezeu. Vei putea în deplină datorințele cele mari ale căsătoriei? Fii ca un copac sădit lângă curgerea apelor care va da rodul său la timp. Roagă-te lui Dumnezeu. Ferește-te de omul care n'are credință în Dumnezeu. Ferește-te de omul bețiv, leneș, târâe-brâu. Ferește-te de ibovnicie. Caută-ți de soție o femeie gospodină și harnică. Ferește-te de femeia lumeată, fudulă, țafnoasă. Nu vă căsătoriți din interes.

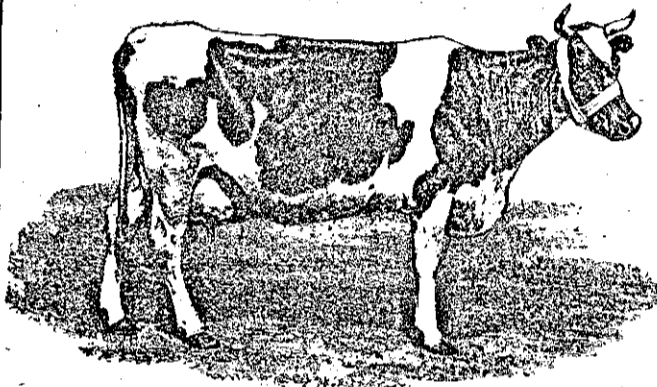
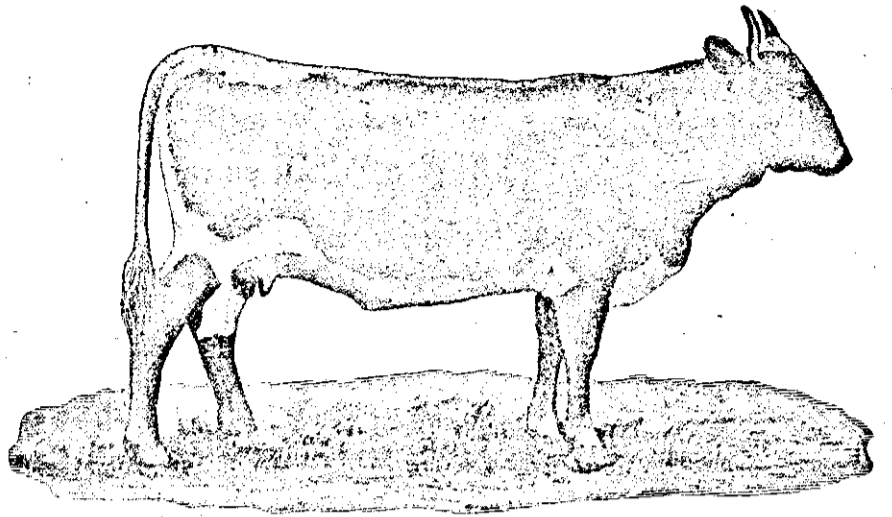
Ne arată apoi, care este pregătirea de aproape la căsătorie și ne vorbește despre ce nu este logodna și ce este logodna, cum trebuie să se pregătească tinerii trupește și cum sufletește la logodnă, cum au să se întâlnească laolaltă, ne mai dă câteva lămuriri de mare folos și apoi trece la

Partea a doua, în care ni-so vorbește despre ziua căsătoriei și asume, cum au să se poarte tinerii în biserică și cum acasă. Și aici scriitorul este foarte draguț. Ne arată ce hazuri se fac la nuntă, câte vorbe murdare se vorbesc, apoi face câteva observații despre chiuitoare, crăsmă, aruncatul, luxul și moda sau haina și croitorul, și încă așa de draguț și de hazliu, de fi-e mai mare dragul să-l cetești. Nu uită să ne vorbească însă nici despre vârsta însuratului.

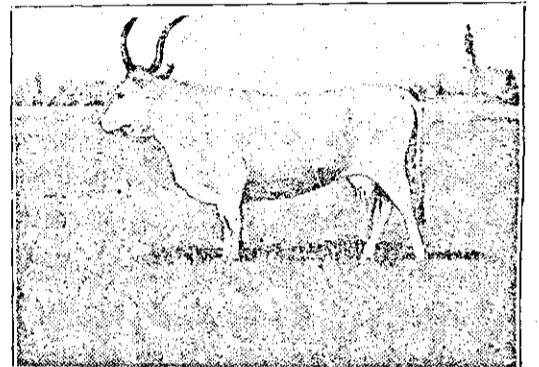
De-ale economiei.

Soiuri bune de vaci

O vacă frumoasă din rassa Pinzgau. Acest soi de vite cere grijă bună, grajd cald și țesală la timp, dar în schimb, dau lapte mult și au preț bun la târg.

Vacă olandeză. Urâțică la frup, dar răbdurie și lăptoasă. Samănă cu mocănițele de pe la noi.

Vacă de soi unguresc. Bună de jug. Face slujbă minunată la loc de câmpie și la șes.

În *partea treia*, aflii sfaturi bune și tu, om însurat sau femeie măritată, pentruca aici e vorbă despre dragostea în căsătorie și despre despărțire — arătând că biserica noastră catolică nu desparte căsătoriile, despărțește cel mult de pat și de masă. — Frumoasă e și partea, în care ni-se vorbește despre creșterea copiilor, arătându-ne cum trebuie să-i hrănim, să-i îmbrăcăm, cum să le fie locuința, iar apoi ne arată cum trebuie să ne îngrijim de sufletul copiilor noștri.

Eu unul, citind această carte, am rămas foarte încântat de ea și sunt sigur, că și ceice vor ceti-o, la sfatul meu, îmi vor fi foarte mulțumitori pentruca le-am recomandat-o. Cartea e împodobită și cu mai multe icoane frumoase.

Cărți bisericești.

	Lei.
Apostolul, sau faptele și epistolele ss. Apostoli f. 4., leg. în piele	320—
Evangelia dela s. liturgie și inserat din ziua întâie a învierii Domnului Hristos, în 7 limbi, ...	30—
Euhologiu, leg. în pânză	220—
Liturgior, leg. în pânză	220—
Orologier, leg. în pânză	220—
Octoih mic, 80 leg. simplu	75—
Pentecostar mic, 80 leg. simplu	75—
Octoih și Pentecostar, legat într'una	120—
Prohodul Domnului, Nostru Isus Hristos	10—
Antologion sau Mineiul, care cuprinde în sine slujbele dumnezeieților sărbători,	
Tomul I. leg. cu călcăiu de piele	540—
Tomul II, III. leg. > > >	700—
Evangelia, leg. > > >	450—
Psaltire, broș., simplă	75—
Trlud, cu călcăiu de piele	380—
Rânduiala sf. Ungeri, carea se cântă de un preot	2—
Strajnic, ciril, legat	80—

Cărți pentru cateheză.

Micul catehism cu elementele bibliei cl. I—II	8—
Catehism pentru clasa III—VI. primară	20—

Istoria biblică IV—V	20—
Liturgică pentru clasa V. și VI. a școlii primare (în lucrare)	—
Istoria bisericească pentru cl. V. VI-a școlii primare	5—

Cărți de școală primară.

Dela Librăria Seminarială din Blaj se pot comanda următoarele cărți de școală primară cari cu toată scumpetea de azi nu li-a crescut prețurile, rămânând la cele vechi:

1. »Abecedar« Precup-Cocișiu Nr. de a. 1011—1924.	Lei 6—
2. »Cetirea« cl. II. de T. Cocișiu Nr. de a. 1096—1924.	4—
3. »Cetirea« cl. III. de T. Cocișiu Nr. de a. 1096—1924.	8—
4. »Cetirea« cl. IV. de T. Cocișiu Nr. de a. 1096—1924	11—

Librăria Seminarului Blaj.

Noul mers al trenurilor.

Începând cu ziua de 15 Maiu 1926 circulația trenurilor prin gara Blaj este următoarea:

Spre București:	Spre Cluj:
Ora 0.23 Personal	Ora 4.43 Personal
> 5.51 Personal	> 6.18 Accel. (Arad)
> 6.59 Accelerat	> 7.33 Express
> 13.21 Accelerat	> 12.01 Personal
> 16.57 Personal	> 16.52 Accelerat
> 22.41 Express	> 21.42 Personal
> 23.52 Accel. (Arad)	> 23.32 Accelerat

Târnavă mică:

Pleacă: Ora 7.40	Sosește: Ora 11.15
> 14.05	> 21.20

Redactor responsabil IULIU MAIOR

RECLAMA

este sufletul comerțului

CLINICA INFANTILĂ—CLUJ.

Se face cunoscut, că la clinica de copii din Cluj, Str. Regală 22, se primesc eleve, cari să urmeze cursul de îngrijitoare de copii (infirmiere). Cursul durează 6 luni și practica încă 6 luni. Condițiunile: 1. etatea între 18 și 40 ani, 2. certificat de absolvire a 4 clase primare.

(176) 3-3

Citiți și răspândiți: „UNIREA POPORULUI“

Se predă o prăvălie.

În comuna Hususău cu mărfuri mixte, cu drept de beuturi și tutun, localul pe 5 ani închiriat, condițiuni ușoare pentru plățirea mărfurilor. Informațiuni la „Furnica“, „Hangya“ în Valea lungă (Hususău).

(174) 2-2

Cine dorește marfă bună, să cerceteze cu încredere **depozitul de piele a lui IOAN BLAGA** din Blaj, unde se află tot felul de talpă și piele pentru încălțăminte și opinci, marfă indigenă și străină, accesorii pentru pantofari. **Prețuri scăzute! — Marfă bună!**

(111) 8 ?

Casă de vânzare

Se vinde din mână liberă o casă în Blaj, Strada Regele Ferdinand, având 4 odăi și culină. Informațiuni da

Ioan Vancu

Str. Regele Ferdinand, Nr. 46. 4-8 (166)

PLUGARI! ECONOMI!

Cumpărați-vă uneltele de plugărie dela fabrica de mașini

E. NICOLA

Aici se găsesc vestitele pluguri „Bächer“ din cel mai bun oțel,

Mașini de sămănat și de săpat

din material de clasa întâi și lucru trainic.

Aici se repară **Motoare**

Și ori ce fel de mașini economice, mori, tăietoare de nutreț și alte asemenea.

Se primește la forostuit: alamă, fier, tuoiu, cu sudat.

151 11-?

Frați săteni gazeta voastră este „UNIREA POPORULUI“, Blaj, jud. Târnava mică.

Mitropolia română unită de Alba-Iulia și Făgăraș — Blaj.

Nr. 2770/1926.

Licitațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de **Luni 14 Iunie 1926**, orele 9, se va ține licitație publică cu oferte închise, în biroul Administrației Centrale Capitulare din Blaj, pentru **darea în întreprindere a clădirii complete a lotului al doilea din Institutul Recunoștinței**, precum și pentru **continuarea clădirii Capetei arhierelor din Blaj.**

Se pot prezenta oferte pentru toate grupele de lucrări, pentru grupe singuraticice, ori pentru mai multe grupe.

Licitația se face pe serii de prețuri unitare.

Caietele de sarcini, planurile și piesele contractului, necesar pentru întocmirea seriei de prețuri se pot consulta la sus numita Administrație Centrală Capitulară, începând cu ziua de Luni, 31 Maiu 1926, în fiecare zi de lucru, între orele 10—12, de unde se pot obține și formularele necesare pentru ofertă — cari formulare sunt obligatoare —, precum și condițiunile speciale ale licitației.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 22 Maiu 1926.

VASILE SUCIU.

Arhiepiscop și Mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș.

La pictorul academic **A. W. Zeiler** din Blaj, se pictează iconostase pentru biserici. **Prețuri moderate.**

Nicolae Baciu

măstru pantofar — BLAJ.

Atelier fondat la 1902 și premiat la expoziția păpușarilor din Győr cu medalie și diplomă de recunoștință în anul 1908.

pregătește tot felul de ghete și pantofi fini și moderni, și tot felul de ghete simple din material tare.

(124 21—52)

Atelier de pantofărie modernă și ortopedică, în curtea

IOAN BLAGA

sub conducerea

DLUI GEORGE GADA,

absolvent al mai multor cursuri de specialitate în branșa pantofăriei, diplomat în ortopedie.

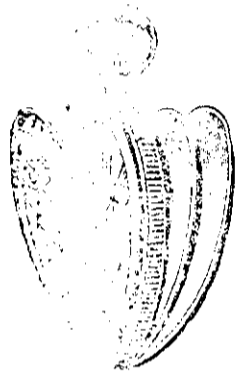
Se execută prompt și pe lângă garanță orice lucru în branșa pantofăriei. — Se garantează și pentru cele mai gingașe picioare

(163) 10-?

M. FRIEDMAN

Ceasornicar în Blaj

Are cele mai moderne orloage și giuvaeruriceale cu cele mai scăzute prețuri de zi.

**REPARĂ
CEASURI
AMERICANE**

precum și orice fel de ceasuri și scule prețioase în timpul cel mai scurt.

C U M P A R .

aur, argint, platină, pietrii scumpe, dinți de aur, cu celea mai bune prețuri de zi.

3-2 (179)

V I N D E :

Juvaeruriceale, Ceasuri de buzunar și ceasuri cu pendul, cari se pot plăti în timp de trei (3) luni.

NOVOTNY

TIMISOARA

(165-4-6)